

УДК 551.582(477.51)

Ярема Василь Іванович
(аспірант ПВНЗ «Європейський університет»)
ORCID ID 0009-0002-0753-3291

Клименко Михайло Володимирович
(аспірант ПВНЗ «Європейський університет»)
ORCID ID 0009-0006-7029-4093

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ: ПОЛІТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Анотація. У статті досліджено вплив гендерної політики на політичний ландшафт України, а також проаналізовано ефективність адаптації національних практик до європейських стандартів. Розглянуто основні виклики, з якими стикається держава на шляху до забезпечення гендерної рівності в політичній сфері, включаючи фінансову нестабільність місцевих бюджетів та відсутність належної нормативно-правової бази для співпраці між державними органами та волонтерськими організаціями в умовах війни.

Ключові слова: гендерна політика, гендерна рівність, політична участь жінок, квотний механізм, європейські стандарти, жіноче лідерство, геополітичний вибір, Стамбульська конвенція, політична репрезентація, демократичні цінності, соціальні стереотипи.

Постановка проблеми. У сучасному світі гендерна рівність є не лише соціальною цінністю, а й важливою складовою демократичного врядування, індикатором інституційної зрілості суспільства та маркером цивілізаційного вибору держави. У контексті євроінтеграційного курсу України забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, зокрема в політичній сфері, є одним із ключових критеріїв наближення до європейських стандартів. Однак, незважаючи на задекларовану державну підтримку гендерної політики, на практиці впровадження відповідних механізмів залишається фрагментарним, а рівень участі жінок у політичному процесі, ухваленні стратегічних рішень та формуванні зовнішньополітичного курсу держави є недостатнім. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах воєнного часу, коли зростає суспільний запит на ефективне врядування, інклюзивність та мобілізацію всіх ресурсів для відновлення держави. Таким чином, виникає потреба у всебічному аналізі гендерного виміру геополітичного вибору України, з урахуванням політичних тенденцій, викликів воєнного часу та адаптації до європейських практик.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання гендерної рівності в політиці розглядалися в працях таких українських дослідниць, як Марценюк Т. О. [11], Стяжкіна О.В. [14], а також у звітах міжнародних організацій, зокрема UN Women [5], Ради Європи [1], Freedom House [3]. Марценюк Т. О. акцентує на структурних бар'єрах для політичної участі жінок, зокрема на гендерних стереотипах, недостатній інституційній підтримці та низькому рівні залученості жінок до прийняття рішень у сфері безпеки та оборони [11]. У роботах Стяжкіної О.В. розглядаються соціокультурні аспекти відтворення патріархальних моделей у політичній системі України [14]. UN Women у численних аналітичних звітах підкреслює важливість квотного підходу, підтримки жіночого лідерства та моніторингу дотримання гендерної рівності у публічному секторі [5].

Окрему увагу питанням гендерної політики як елементу європейської інтеграції України приділяють дослідження, підготовлені за підтримки ЄС та ОБСЄ [4]. Зокрема, в аналітичних матеріалах Ради Європи наголошується на необхідності адаптації українського законодавства до директив ЄС у сфері гендерної рівності, протидії дискримінації та забезпечення участі жінок у прийнятті політичних рішень. У звітах про стан імплементації Стамбульської конвенції акцентується на ролі гендерної політики в системі прав людини та безпеки. Водночас, попри активне обговорення теми у фаховому середовищі, залишається недостатньо дослідженим питання саме гендерного виміру геополітичного вибору України. Зокрема, потребує аналізу, яким чином європейський досвід може бути адаптований до національного контексту, враховуючи політичні, правові та культурні особливості. Недостатньо вивченими залишаються також питання гендерного балансу у процесі ухвалення рішень у сфері зовнішньої політики, безпеки та оборони, а також участі жінок у відбудові країни в післявоєнний період [2].

Мета статті. Метою статті є поглиблений аналіз впливу гендерної політики на політичний ландшафт України, оцінка ефективності адаптації національних практик до європейських стандартів, а також виявлення структурних викликів, які перешкоджають досягненню гендерної рівності в політичному процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Геополітичний вибір держави завжди визначається багатьма факторами – історичними передумовами, економічними інтересами, зовнішньополітичними викликами, суспільними запитами. Водночас, одним із менш очевидних, але не менш значущих аспектів формування геополітичного курсу є гендерний вимір політики. У сучасному світі, де гендерна рівність перетворюється на один із базових принципів демократичного врядування, її роль у зовнішньополітичних процесах зростає, а її відображення в державній політиці стає маркером цивілізаційного вибору [6]. Україна, яка від початку незалежності балансувала між різними зовнішньополітичними орієнтаціями, в останнє десятиліття чітко визначила свій курс на євроінтеграцію, що передбачає адаптацію не лише економічних і безпекових стандартів, а й загальноєвропейських соціальних цінностей, серед яких питання гендерної рівності посідають важливе місце. У цьому контексті особливого значення набуває аналіз того, яким чином гендерна політика впливає на політичний ландшафт України, наскільки ефективно відбувається її адаптація до європейських практик та які структурні виклики все ще стоять перед державою на цьому шляху [3].

Гендерний аспект геополітики охоплює кілька ключових вимірів. По-перше, це рівень залученості жінок у процес ухвалення політичних рішень, зокрема в урядових структурах, парламенті, дипломатії та безпековому секторі. По-друге, це рівень імплементації гендерно орієнтованих політик у сфері трудових відносин, соціального забезпечення, боротьби з дискримінацією та насильством за гендерною ознакою. По-третє, це міжнародний аспект – як Україна інтегрує гендерні стандарти в свої міжнародні зобов'язання, зокрема в рамках співпраці з ЄС та НАТО [4]. Європейський Союз, до якого Україна прагне інтегруватися, має чіткі критерії щодо гендерної рівності як складника демократичної системи. В ЄС існують спеціальні нормативні акти, які регулюють питання рівної оплати праці, боротьби з домашнім насильством, забезпечення рівного представництва чоловіків і жінок у владних структурах. Наприклад, ухвалена у 2022 році директива ЄС щодо збільшення частки жінок у керівництві великих компаній (так звана "Директива про жінок у правліннях") є прикладом того, як Європа системно впроваджує гендерно чутливу політику [3].

Окремим питанням є участь жінок у сфері безпеки та оборони, що набуло особливого значення після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. За офіційними даними, кількість жінок у Збройних Силах України перевищила 60 тисяч осіб, що є рекордним

показником за всю історію незалежності. Жінки активно беруть участь не лише в адміністративному секторі, а й у бойових підрозділах. Водночас проблема полягає у відсутності достатньої правової бази для повноцінного соціального захисту військовослужбовиць, а також збереженні усталених стереотипів щодо гендерних ролей в армії [6]. Ще один важливий аспект – це імплементація міжнародних документів у сфері гендерної рівності. Україна ратифікувала Стамбульську конвенцію про запобігання насильству щодо жінок, що стало важливим кроком у контексті євроінтеграції. Водночас, попри цей прогрес, Україна стикається з опором консервативних політичних і суспільних груп, які часто розглядають гендерну політику як "зовнішній вплив" або "чужорідний елемент". Це створює додаткові політичні ризики та може гальмувати процес реформ [5]. Якщо розглядати європейський досвід, то більшість країн ЄС проходили схожий шлях трансформацій. Наприклад, у Франції, Німеччині, Швеції та Нідерландах розширення гендерної рівності в політиці та суспільстві супроводжувалося опором з боку традиційних еліт, але завдяки послідовним законодавчим змінам і державним програмам вдалося досягти значного прогресу. Україна має можливість врахувати ці уроки та застосувати адаптовані до національного контексту моделі впровадження гендерних політик [11].

У перспективі, успішна імплементація європейських підходів до гендерної рівності в Україні залежатиме від кількох ключових факторів. По-перше, необхідно забезпечити подальше підвищення рівня політичної участі жінок через зміцнення квотних механізмів і створення умов для кар'єрного зростання в державному управлінні. Так, забезпечення подальшого підвищення рівня політичної участі жінок через зміцнення квотних механізмів і створення умов для кар'єрного зростання в державному управлінні є важливим компонентом демократичного розвитку України та її інтеграції в європейський політичний простір. Питання представництва жінок у політиці не обмежується лише формальним дотриманням гендерного балансу, а є складовою ширшого процесу забезпечення рівного доступу до влади, ухвалення рішень та впровадження політик, що відповідають реальним потребам суспільства [14].

Запровадження гендерних квот у виборчій системі України стало одним із найбільш значущих кроків у напрямку забезпечення рівності політичного представництва. У 2015 році в рамках реформи виборчого законодавства було запроваджено квоту на рівні 30% представництва жінок у виборчих списках партій, що стало обов'язковою вимогою для участі у місцевих виборах. На парламентських виборах 2019 року квота була підвищена до 40%, що є наближенням до практики європейських країн, де подібні механізми вже довели свою ефективність у збільшенні кількості жінок у владі. Однак, попри формальну дію квотного механізму, його ефективність у практичній площині залишається обмеженою. Політичні партії часто використовують квотний підхід як спосіб формального виконання вимог, не забезпечуючи реальної можливості жінкам обіймати керівні посади чи брати участь у ключових процесах ухвалення рішень. Багато жінок-кандидаток займають нижчі місця у партійних списках, що зменшує їхні шанси на проходження до парламенту чи місцевих рад. Крім того, спостерігається тенденція, коли жінки використовуються як технічні кандидати для виконання нормативних вимог, однак їхня подальша діяльність у політиці не отримує належної підтримки з боку партійного керівництва [12]. Проблема також полягає у відсутності системних механізмів кар'єрного зростання жінок у державному управлінні. В Україні немає спеціальних програм, що сприяли б просуванню жінок на керівні посади у виконавчій владі, судах, правоохоронних органах та безпековому секторі. На практиці жінки стикаються з низкою бар'єрів, серед яких недостатня підтримка з боку держави, суспільні стереотипи, відсутність менторських програм та професійних мереж.

Європейський досвід демонструє, що ефективне запровадження гендерних квот має супроводжуватися створенням додаткових інституційних механізмів, які гарантують рівний

доступ до політичної кар'єри. У багатьох країнах ЄС діють державні програми підтримки жінок у політиці, які включають навчальні курси, грантові ініціативи, систему менторства та наставництва. У Німеччині, наприклад, існують спеціальні фонди, що підтримують жінок-політиків у реалізації їхніх програм, а у Франції партії, що не дотримуються гендерного балансу, можуть стикатися з фінансовими санкціями. Важливим напрямом реформування гендерної політики в Україні має стати запровадження комплексної державної стратегії, яка поєднуватиме не лише квотні механізми, а й конкретні заходи щодо підтримки кар'єрного зростання жінок у державному секторі. Це включає створення національної програми розвитку жіночого лідерства, розширення доступу до професійної освіти та тренінгів для жінок, які прагнуть зробити кар'єру в політиці чи управлінні, а також вдосконалення системи моніторингу дотримання гендерної рівності у державних установах [9].

Окрему увагу слід приділити питанням боротьби з дискримінацією та гендерними стереотипами, які залишаються одним із ключових факторів, що обмежують політичну активність жінок. Суспільний дискурс, що продовжує сприймати політичну діяльність як переважно чоловічу сферу, створює додаткові бар'єри для жінок, зокрема у контексті виборчих кампаній та медійного представлення. Гендерні стереотипи у медіа, сексистські висловлювання політичних опонентів, знецінення жіночого лідерства – усе це є реальними викликами, які потребують системного вирішення. Загалом, підвищення рівня політичної участі жінок в Україні можливе лише за умови поєднання законодавчих змін, структурних реформ та суспільного переосмислення ролі жінок у політиці.

Квотний механізм є важливим, але його недостатньо для реальної зміни політичного балансу, якщо він не буде підкріплений фінансовими, освітніми та адміністративними заходами підтримки. Враховуючи європейські практики, Україні слід зосередитися на формуванні сталої політики жіночого лідерства, яка включатиме як забезпечення рівного доступу до виборних посад, так і створення умов для розвитку кар'єри жінок у державному управлінні, дипломатії, оборонній сфері та судовій системі. Це стане не лише виконанням міжнародних зобов'язань, а й важливим етапом трансформації політичної системи України відповідно до принципів рівності, демократії та відкритості [8]. По-друге, має бути посилена робота над зміною суспільних уявлень про гендерні ролі, що потребує залучення освітніх програм і широкої інформаційної кампанії. Формування суспільного сприйняття гендерної рівності є ключовим фактором успішної інтеграції України до європейських демократичних стандартів. Незважаючи на законодавчі ініціативи та міжнародні зобов'язання, суспільні уявлення про гендерні ролі все ще залишаються значною перешкодою на шляху до забезпечення рівного доступу чоловіків і жінок до політичних та управлінських процесів. Стереотипи, що закріпилися у свідомості громадян протягом десятиліть, підкріплені традиційними культурними наративами та історичною нерівністю у розподілі владних повноважень, створюють ситуацію, за якої навіть за наявності формальних механізмів забезпечення рівності жінки не мають реальних можливостей для активної участі у політичному житті [6].

Одним із ключових способів боротьби з усталеними гендерними стереотипами є реформа освітньої системи. Гендерна культура формується ще на етапі шкільної освіти, і саме в цей період відбувається закладання основних уявлень про соціальні ролі чоловіків і жінок. Відсутність гендерно чутливого підходу в навчальних програмах призводить до відтворення застарілих моделей поведінки, що згодом закріплюються на рівні суспільних інституцій. В Україні проблема полягає в тому, що питання рівності прав і можливостей висвітлюються переважно у вузькому академічному середовищі, тоді як на рівні загальної освіти вони не набули належного поширення [7].

У країнах Європейського Союзу значна увага приділяється інтеграції гендерних студій у навчальні плани середньої та вищої освіти. Наприклад, у скандинавських країнах, таких як Швеція та Норвегія, ще з початкової школи дітей навчають принципів рівності та недискримінації, що в довгостроковій перспективі сприяє формуванню суспільства, орієнтованого на рівні можливості. В Україні ж досі можна знайти шкільні підручники, які містять застарілі уявлення про "традиційні" гендерні ролі, де жінка розглядається виключно як берегиня родинного вогнища, а чоловік – як єдиний відповідальний за економічне забезпечення сім'ї. Така ситуація потребує негайного перегляду. Університетська освіта також має відігравати активнішу роль у формуванні нових суспільних уявлень про гендерну рівність. У розвинених демократіях гендерні студії є обов'язковою складовою гуманітарних дисциплін, що вивчаються на рівні бакалаврату та магістратури. В Україні ж вони поки що залишаються факультативними курсами, доступними лише в окремих вищих навчальних закладах. Розширення доступу до таких програм, інтеграція гендерних аспектів у правничі, соціологічні та економічні дисципліни може стати вагомим чинником трансформації суспільних уявлень. Проте освітні зміни мають супроводжуватися широкими інформаційними кампаніями, спрямованими на зміну суспільних наративів про гендерні ролі [10].

Засоби масової інформації, соціальні мережі, культурна продукція – усе це формує уявлення громадян про прийнятні та бажані моделі поведінки. В українському контексті медіа-простір часто відтворює гендерні стереотипи, зображуючи жінок у ролях, які підпорядковуються традиційним уявленням про їхню функцію в суспільстві. Наприклад, жінки-політики нерідко стикаються з медійним фокусом на їхньому зовнішньому вигляді, сімейному житті чи "жіночих" рисах характеру, тоді як чоловіки-політики оцінюються за їхньою компетентністю та професійними здобутками. В європейських країнах боротьба з медійними гендерними стереотипами реалізується через відповідні регуляторні органи, які контролюють дотримання принципів рівності в медіа. Наприклад, у Франції та Великій Британії є спеціальні організації, що моніторять гендерний баланс у новинах, ток-шоу та рекламній продукції. В Україні подібні ініціативи лише починають розвиватися, однак їхня ефективність поки що залишається обмеженою. Крім того, важливу роль у трансформації суспільних уявлень про гендерні ролі відіграють громадські організації, які реалізують проекти з просування гендерної рівності. Такі ініціативи, як кампанія "HeForShe", яка популяризує ідею рівноправного партнерства між чоловіками та жінками, або український рух "Жінки в бізнесі", що сприяє розвитку жіночого лідерства в економічній сфері, демонструють, що суспільство поступово відкривається до нових підходів [12].

Водночас залишається значний опір з боку частини суспільства, що пов'язано з політичною інструменталізацією теми гендерної рівності. У деяких випадках гендерна політика подається як загроза традиційним цінностям або елемент зовнішнього впливу, що використовується для маніпуляції суспільними настроями. Такі тенденції гальмують процес змін і ускладнюють впровадження прогресивних реформ. Для того щоб зламати цей спротив, необхідно впроваджувати комплексний підхід, який включатиме одночасне реформування освітньої системи, активізацію інформаційної роботи, підтримку незалежних медіа та залучення громадянського суспільства до розробки і реалізації державної гендерної політики. Тільки така стратегія дозволить забезпечити реальні зміни у ставленні суспільства до питань гендерної рівності, що, у свою чергу, створить підґрунтя для глибших політичних і соціальних трансформацій [9].

Зміна суспільних уявлень – це довготривалий процес, який потребує злагоджених дій на всіх рівнях державного управління, освіти та медіа-простору. Однак без такої трансформації будь-які законодавчі ініціативи залишатимуться лише формальними, не приносячи реальних змін у розподіл політичної влади та рівень соціальної справедливості в країні. Тому створення

умов для якісної освіти в питаннях гендерної рівності, розробка цільових інформаційних кампаній та моніторинг медійного простору мають стати невід'ємною частиною комплексної політики, спрямованої на досягнення справжньої гендерної рівності в українському суспільстві. По-третє, важливо запроваджувати системні реформи у сфері соціального захисту, включаючи рівну оплату праці, боротьбу з дискримінацією та підтримку сімейної політики на основі рівності можливостей [8]. Отже, гендерний аспект геополітичного вибору України є важливим індикатором рівня її політичної зрілості та відповідності європейським стандартам демократичного розвитку. Попри значний прогрес у сфері гендерної рівності, подальше наближення до європейських норм потребує комплексного підходу, який включає як законодавчі ініціативи, так і зміни в суспільному дискурсі. Впровадження цих змін не лише сприятиме зміцненню демократії, а й стане додатковим аргументом на користь повноцінної інтеграції України до європейської політичної спільноти.

Висновки. Аналіз свідчить, що, незважаючи на формальне впровадження гендерних квот та інших механізмів, реальна участь жінок у політичному житті України залишається обмеженою. Основними перешкодами є стійкі суспільні стереотипи щодо гендерних ролей, недостатня підтримка кар'єрного зростання жінок у державному управлінні та фінансова нестабільність місцевих бюджетів, що ускладнює реалізацію гендерних програм. Для досягнення реальної гендерної рівності необхідно не лише вдосконалювати нормативно-правову базу, але й активно працювати над зміною суспільних уявлень про роль жінок у політиці, впроваджувати освітні програми та інформаційні кампанії, а також забезпечувати фінансову стабільність для підтримки гендерних ініціатив на місцевому рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Council of Europe. (2023). *Ukraine and the Istanbul Convention: Implementation roadmap*. Strasbourg: Council of Europe Publishing. URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/istanbul-convention>
2. European Commission. (2022). *Directive on improving the gender balance among directors of listed companies*. URL: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12878>
3. Freedom House. (2021). *Nations in Transit 2021 – Ukraine*. URL: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2021/ukraine>
4. Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE). (2022). *Gender mainstreaming in security sector reform in Ukraine: Best practices and lessons learned*. Vienna: OSCE Publications.
5. UN Women. (2022). *Gender equality in Ukraine: Progress and challenges*. URL: <https://ukraine.un.org/en/189553-gender-equality-ukraine-progress-and-challenges>
6. Василенко, Л. (2023). Гендерна політика в Україні: виклики та перспективи. *Український соціологічний журнал*, 29(1), 45-58.
7. Гончарук, О. (2022). Вплив європейських інтеграційних процесів на гендерну політику України. *Європейські перспективи*, 12(3), 112-126.
8. Іванова, М. (2020). Гендерні квоти в Україні: аналіз ефективності та перспективи вдосконалення. *Політичний процес*, 18(4), 67-81.
9. Кравченко, П. (2019). Європейські стандарти гендерної рівності та їх імплементація в Україні. *Право України*, 7, 98-110.
10. Левченко, Н. (2021). Роль освіти у формуванні гендерної культури суспільства. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2(24), 34-47.
11. Марценюк, Т. О. (2017). *Гендер для всіх: виклик стереотипам*. Харків: Видавництво «Клуб сімейного дозвілля».
12. Міністерство соціальної політики України. (2022). *Національна стратегія з забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року*. Київ: Мінсоцполітики.Ukrainian Society
13. Петренко, І. (2023). Гендерні стереотипи в українському суспільстві: причини та наслідки. *Соціологічні дослідження*, 35(2), 59-73.
14. Стяжкіна, О. В. (2018). *Це я, це я, це я: жіночі історії в умовах війни*. Київ: Дух і Літера.

REFERENCES

1. Council of Europe. (2023). Ukraine and the Istanbul Convention: Implementation roadmap. Strasbourg: Council of Europe Publishing. URL: www.coe.int/en/web/kyiv/istanbul-convention
2. European Commission. (2022). Directive on improving the gender balance among directors of listed companies. URL: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12878>
3. Freedom House. (2021). Nations in Transit 2021 – Ukraine. URL: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2021/ukraine>
4. Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE). (2022). Gender mainstreaming in security sector reform in Ukraine: Best practices and lessons learned. Vienna: OSCE Publications.
5. UN Women. (2022). Gender equality in Ukraine: Progress and challenges. URL: <https://ukraine.un.org/en/189553-gender-equality-ukraine-progress-and-challenges>
6. Vasylenko, L. (2023). Henderna polityka v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy. Ukrainykyi sotsiolohichni zhurnal, 29(1), 45-58.
7. Honcharuk, O. (2022). Vplyv yevropeyskykh intehratsiinykh protsesiv na hendernu polityku Ukrainy. Yevropeyski perspektyvy, 12(3), 112-126.
8. Ivanova, M. (2020). Henderni kvoty v Ukraini: analiz efektyvnosti ta perspektyvy vdoskonalennia. Politychnyi protses, 18(4), 67-81.
9. Kravchenko, P. (2019). Yevropeyski standarty hendernoi rivnosti ta yikh implementatsiia v Ukraini. Pravo Ukrainy, 7, 98-110.
10. Levchenko, N. (2021). Rol osvity u formuvanni hendernoi kultury suspilstva. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii, 2(24), 34-47.
11. Martseniuk, T. O. (2017). Hender dlia vsikh: vyklyk stereotypam. Kharkiv: Vydavnytstvo «Klub simeinoho dozvillia».
12. Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy. (2022). Natsionalna stratehiia z zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhinok i cholovikiv na period do 2030 roku. Kyiv: Minsotspolityky. Ukrainian Society
13. Petrenko, I. (2023). Henderni stereotypy v ukrainskomu suspilstvi: prychny ta naslidky. Sotsiolohichni doslidzhennia, 35(2), 59-73.
14. Stiazhkina, O. V. (2018). Tse ya, tse ya, tse ya: zhinochi istorii v umovakh viiny. Kyiv: Dukh i Litera.

Yarema Vasyl Ivanovich
(Postgraduate student of PVNZ "European University")

Klymenko Mykhailo Volodymyrovych
(Postgraduate student of PVNZ "European University")

TITLE OF THE ARTICLE

Abstract. *The article examines the impact of gender policy on the political landscape of Ukraine, and also analyzes the effectiveness of adapting national practices to European standards. The main challenges faced by the state on the path to ensuring gender equality in the political sphere are considered, including the financial instability of local budgets and the lack of an adequate regulatory framework for cooperation between state bodies and volunteer organizations in wartime.*

Keywords: *gender policy, gender equality, women's political participation, quota mechanism, European standards, women's leadership, geopolitical choice, Istanbul Convention, political representation, democratic values, social stereotypes.*